

مزگفت

www.mzgaft.com

خود ایٹ خو بنیاسه

ب به لگه یین قورئان و سوننه تی

نقیسین

محمد احمد محمد العماري

وه رگیزان

شیفان شیخه میری

خودايي خو بنياسه

ب به لگه يين قورئان و سوننه تي

نقيسين

محمد بن احمد بن محمد العماري

وه رگيران

شيقان شيخه ميري

ناڤى پهرتوكى: خودايى خو بنياسه

ناڤى نڤيسهري: محمد بن احمد بن محمد العماري

ناڤى وهرگيڤرى: شيفان شينخه ميري

ديزاينا بهرگى: سايتى مزگهفت

چاپا: ئيكي ۱۴۴۴ مش ۲۰۲۲ ز

ماڤين چاپى پاراستينه بو سايتى مزگهفت

**الحمد لله الذي علم بالقلم علم الانسان ما لم يعلم الحمد لله
الذي خلق الانسان علمه البيان والصلاة والسلام على الذي
لا ينطق عن الهوى ان هو الا وحى يوحى.**

اما بعد:

خودایین خو بنیاسه چونکی نینه ئیک ژمه بمریت پاشی بهیته فهشارتن د
گوری وی دا، ئیلا دئ روحا وی هیته سهر کهلواشی وی فه ودئ دوو ملیاکهت
هین و وی راکهن دا پروینته خواری و دئ پرسیارا ژئ کهن دهربارهی خودایین
وی.

ژ کیسی بهرائی کو عازهبی خودئ ژئ رازی بیت، کو پیغمبهری سلاف لیبین
بهحسی بهندئیی باوهردار کر هه که هاته فهشارتنئ د گوری وی دا ، گوت: دئ
روحا وی هیته سهر کهلواشی ویته.

ودئ دوو ملیاکهت هین و وی راکهن دا پروینته خواری.

ودئ بیژنی خودایین ته کییه؟

دئ بیژیت خودایین من "الله" ه

دئ بیژنی ته چاوا زانی؟

دي بيژيت: من کيتابا خودي خواند من باوهری پي ئينا و ب راست دهريئخست.

ئيجا دي گازیکه ره ک گازی که ت ل عهسمانی کو عهبدی من راست گوت.
"مسند احمد" ابو داود

ئيجا هه کهي کيتابا خودي بخوينيت دي خودي نياسيت:

ئیکا: هه کهي کيتابا خودي بخوينيت دي زانیت "الله" خودايي وي يه.

خودايي مهزن ديژيت: (**قُلْ أَغْيَرَ اللَّهُ أَبْعِي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ ...** (۱۶۴) الانعام.

تو -ئهی پیغه مبهر- بیژه: ئهري ژ بلی خودی ئەز خودایه کی دی بو خو بدانم، وئهو ئافراندەر و خودانی هه ترسته کیه؟).

خودايي مهزن ديژيت: (**إِنَّ رَبَّكُمْ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُعْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ ۗ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ** (۵۴) الاعراف

هندي خودايي ههويه -گهلي مروشان- ئه و خودايه يي عهسمان وعهرد ژ چونه يي د شهش روژان دا ئافراندين، پاشي ئستيوال سهر عهرشي كر، يه عني: ل سهر بلنديوو و ب سهر كهفت، بلنديوونه كا بابه تي مهزنيبا وي بت، ئه و شهقي ب سهر روژي دا دئيت، هه تا د ئاف دا ديپچت وروناهييا وي دبهت، وروژي ب سهر شهقي دا دئيت قيجا تاريبا وي دبهت، وهه ر ئيك ژ وان هه ردهم ب لهز ب دويف يا دي دا دئيت، وئوه يي روژ وهه يف وستير ئافراندين وئوخستينه بن فهرمانا خو وه كي وي دقيت ئه و وان ب ريقه دبهت، وئو ژ ئايه تيي وي يين مهزنن. ني ئافراندين هه مي وفه رمان هه مي يا وييه، ويي پاك وبلند ومهزن بت خودي، خودايي هه مي چيكر بيان.

دوو: يي كيتابا خودي بخوينيت دي زانيت خودي نايت
"مجملة" گشتي و"مفصلة" وبه رفره هي ييت هه ين.

ئيك: ييت "مجملة" و گشتي:

خودايي مهزن ديئيت: (اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ) (٨) طه

ئه للاهه ئه و خودا يي ژبلي وي دورست نينه په رستن بو كه سي دي يته كرن، باشنافين بيكهاتي وي ب تني هه نه.

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : " إِنَّ لِلَّهِ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ اسْمًا، مِائَةٌ إِلَّا وَاحِدًا، مَنْ أَحْصَاهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ ". البخاري ٢٧٣٦.

ټانکو: خودی نوت و نهه ناځیت ههین، سهد کلیم ئیک، یی ژبهه بکمت وکار پی بکمت دی چیته د بهحشتیدا.

ول نک ئیمامی مسلم : مَنْ حَفِظَهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ، وَإِنَّ اللَّهَ وَتُرُّ يُحِبُّ الْوِتْرَ . ٢٦٧٧.

ټانکو: یی ژبهه بکمت وکار پی بکمت دی چیته د بهحشتیدا، وهندی خودییه یی کته و همز ژ کتایی دکته.

دوو: ییت "مفصله" به رفره هی به حس کری:

خودایی مهزن دبیریت: (هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ (٢٢) الحشر).

ټهوه ټه للاه ټهو خودایی ب حقهی په رستنا وی دئیته کرن یی کو ژ وی پیقه تر چو خودایین راست نهههین، زانایی تشتی فهشارتی وئاشکه رایه، دزانت چ تشتی ل بهرچاف ههیه و چ تشتی نه ل بهرچاف ههیه، ټهوه پردلوقانی په حما وی هه می تشت فهگرتین، یی دلوقانکاره ب وان یین باوه ری ب وی ئینای.

خودایی مهزن دبیژیت: (هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ
السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ
(۲۳) الحشر

ئوه ئه للاه یی ب حهقی په رستن بو دئیته کرن، یی کو ژ وی پیقه تر چو
خودایین راست نه ههین، خودانی هه می تستان، یی کو بی به رهنکاری
ته سه رو فی د وان دا دکه ت، ژ هه ر کی ماسیه کی یی پاکه و ژ هه ر عه بیه کی
یی ساخ له مه، پیغه مبه رین خو راستگو دهر دئیتخت ب وان ئایه تین ئاشکه را یین
وی د گه ل وان هه نارتین، یی زی ره قانه ل سه ر کریارین به نیین خو، یی زاله
که س وی بیزار ناکه ت، کو ته ککاره خه لک هه می یین ئیخستینه بن ده ستی
خو، یی خو مه زنه که ره مه زنی هه می یا ویه. یی پاک بت خودی ژ وی تستی
بو تپه ریس بو وی دکه نه هه قپشک.

خودایی مهزن دبیژیت: (هُوَ اللَّهُ الْخَلْقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ
الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (۲۴)
الحشر

ئوه ئه للاه یی ئافراندهر، ئه وی خه لک ل دو یف حکمه ته کی چی کیرین، یی
وینه کیش ب وی رهنگی وی بقی ت، نا قین باش و سالو خه تین بلند یین وینه،
هه ر تشته کی ل عه سمانان و عه ردی ته سیحا وی دکه ت، وئوه زالی د
تؤلغه کرنا خو دا یی دژوار، یی کار به جهه د ریقه برنا کاری به نیین خو دا.

وئایهت وحه دیس د قی ده رگه هیدا گه له کن ، ما چهند ئایهت یی ب دوماهی هاتین بناقه کی خودی یان سالوخه ته کی وی یی پیروژ، بو نمونه ، گوتنا خودایی مهزن:

وهو السميع العليم: وئهو یی گوهدیر و زانیه

وهو الغفور الرحيم: وئهو یی لیبوره و دلوقانه

وهو العزيز الحكيم: وئهو یی خودان هیژ و کاربنه جهه.

وچهند نموونیت دی ژی ههروه سا.

**یی کیتابا خودی بخوینیت دی زانیت ژ حکمهتی یه
دزانینا ناڤیت خودیدا گازیکرنا خودی یه و دوعا کرنه ب وان
ناڤا:**

خودایی مهزن دیبژیت: **(وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا ... (۱۸۰)**
الاعراف

وبو خودی ئەو باشناڤ هه نه، یین مهزنییا وی دگه هینن، وهه می ناڤین وی دباشن، قیجا تشتی هه وه بقیت هوبن ب ناڤین وی داخواری ژی بکن).

قیجا تو ب ناڤی (الغفور) گازی دکه یی بو داخا کرنا ژیرنا گۆنه ها.

وبناڤی (التواب) گازی دکه یی بو داخا کرنا تهوبی.

وبناقى (العليم) گازی دکهيى بو داخزکړنا علم و زانينى.

وبناقى (الرزاق) گازی دکهيى بو داخزکړنا رزقى.

وبناقى (الوهاب) گازی دکهيى بو داخزکړنا دان و بهخشينى .

وييت دى ژى هر هوسا.

ويى کتابا خودى بخونيت دى زانیت کو دى هندهک ده رکهفن و دياربن کو
ئينکار و نه کاميا ناقيت خودايى مهزن بکهن.

خودايى مهزن دييژيت: (وَلِلّٰهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنٰى فَادْعُوهُ بِهَا وَذَرُوا الَّذِيْنَ
يُلْحِدُوْنَ فِيْ اَسْمٰئِهِۦ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ (۱۸۰) الاعراف.

وبو خودى ئه و باشناق هه نه، يين مهزنييا وى دگه هينن، وهه مى ناقين وى
دباشن، قيجا تشتى هه وه بقيت هوين ب ناقين وى داخوازي ژى بکهن، ووان
بهيلن يين گوهورپينى دئىخنه ناقين وى، ب زيده يى يان كيىمکرن يان
گوهورپينى، وهكى کو وان ناقان بدانه سهر هنده کين نه ژ هه ژى، کا چاوا
کافران ئه و ددانانه سهر صه نه مين خو، يان مهعنايه کا وهسا لى بدن يا خودى
وييغه مبهري وى نه گوټى، ئه و ب وى کارى خراب دى ئينه جزادان يى وان د
دنيايى دا دکر ژ کوفر ونه باوهرى ئينانا ب ناقين وى، ودره وين دريخستنا
پيغه مبهري وى.

وبى گومان دهسته کا جهه ميا "الجهميه" دهرکته ن و ئینکارا ناڤیت خودی کرن،
 هر وه کی خودی گوتی، گوتن : خودی (الله) سی چ ناف نینن .

خودایی مهزن بهرسفا وان دا ، خودایی مهزن دبیژیت: (**وَلِلّٰهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنٰی**
فَادْعُوْهُ بِهَا ... (۱۸۰) الاعراف

وبو خودی ئه و باشناف هه نه، یین مهزنییا وی دگه هینن، وهه می ناڤین وی
 دباشن، قیجا تشتی هه وه بقیت هوین ب ناڤین وی داخوای ژی بکنن).

وه فرمان کرن ب پویته پینه دانا گوتنا وان:

خودایی مهزن دبیژیت: (**وَدِّرُوا الَّذِيْنَ يُلْحِدُوْنَ فِيْ اَسْمٰئِهٖ** (۱۸۰)
 الاعراف.

ووان بهیلن یین گوهورینی دئینخه ناڤین وی، ب زیده یی یان کیمکرن یان
 گوهورینی، وه کی کو وان ناڤان بدانه سهر هنده کین نه ژ هه ژی، کا چاوا
 کافران ئه و ددانانه سهر صه نه مین خو، یان مهعنایه کا وه سا لی بدن یا خودی
 ویبغه مبهری وی نه گوتی.

وه ره شه ل وان کر سهره نه فی کرنا وان بو ناڤیت خودی:
 خودایی مهزن دبیژیت: (**سَيَجْزَوْنَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ** (۱۸۰) الاعراف.

ئەو ب وی کاری خراب دئی ئینه جازدان یی وان د دنیایی دا دکر ژ کوفر
ونهباوهری ئینانا ب ناقین وی، ودرهوین دریختنا پیغمبهری وی.

**سی: یی کیتابا خودی بخوینیت دی زانیت خودی
سالوختهیت ههین**

**یی کیتابا خودی بخوینیت دی زانیت خودایی وی نهفسا
ههی:**

خودایی مهزن دبیژیت: (**كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَىٰ نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ** .. (۵۴) الانعام

ومزگینییی ب دلۆقانییا خودی یا بهرفرهه بده وان؛ چونکی خودایی مهزن ژ
قهنجیا خۆ د گهل بهنیان دلۆقانی ل سهر خۆ نفیسییه .

**یی کیتابا خودی بخوینیت دی زانیت نهفسا خودی
نهوهکی نهفسا چیکریایه:**

خودایی مهزن دبیژیت: (**لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ**) (۱۱)
الشوری

تشتهک ژ چیکرییین وی وهکی وی نینه، نه د ذاتی وی دا نه د ناف
وسالۆخت و کریارین وی دا؛ چونکی ناقین وی ههمی دباشن، وسالۆختین وی
ههمی دپیکهاتی ومهزنن، ووی ب کریارین خۆ -بی ههفیشک- چیکرییین خۆ

یین مهزن ههمی ئافراندینه، وئوه گوهدیږی بینه، تشتهک ژ گوټن وکریارین بهنیین وی ل وی بهرزه نابت، وئو دی وان سهرا جزا دهت.

یئ کیتابا خودی بخوینیت دی زانیت خودای وی وهجهی هه:

خودای مهزن دیږیت: (**وَيَبْقَىٰ وَجْهَ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ** (۲۷) الرحمن.

ووهجهی خودای ته یئ خودان مهزنی وقهدر وسهراتی دمیت. وئو ف ئایه ته سالوخته تی هه بوونا وهجهی بو خودی بنهجه دکهت ب رهنگه کی بابه تی وی بت، یی چاوانیه ک یان وه کهه قییه ک بو بیته ده سنیسانکرن.

یئ کیتابا خودی بخوینیت دی زانیت وهجهی خودی نه وهکی وهجهین چیکریایه:

خودای مهزن دیږیت: (**لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ** (۱۱) الشوری

تشتهک ژ چیکریین وی وهکی وی نینه، نه د ذاتی وی دا نه د ناف و سالوخته وکریارین وی دا؛ چونکی ناڅین وی ههمی دباشن، و سالوخته تی وی ههمی دپیکهاتی ومهزنن، ووی ب کریارین خو - بی هه فیشک - چیکریین خو

يښ مهن هه مې ئافراندينه، وئوه گوهدړي بينه، تشتهک ژ گوټن وکريارين
بهنيښن وي ل وي بهرزه نابت، وئو دي وان سهرا جزا دهت.

يي کيتابا خودي بخوښت دي زانيت خودايي وي دوو دهستين هين:

خودايي مهن ديڙيت: (وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلِعْنُوا
بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ ... (٦٤) المائدة.

خودي پيغه مبهري خو ب هندهک کرښيښن جوھيان - يښ وان د ناقهرا خو دا
قهشارتن - ناگه هدار دکهت، ده مې وان گوټي: دهستي خودي ژ کرنا خيران يي
گرښيه، وئو د دهرهقا مه دا يي چريکه رزقي ناده ته مه، ئه فه ل وي ده مې
هشکاتي وخه لا گه هشتيښي، ده ستين وان دگرښاي بن، يه عني: ژ کرنا خيران،
و ژ بهر گوټنا وان خودي ئه و ژ په حما خو دهرځستن. ومه سه له وه سا نينه
وه کي وان ژ دره و د دهرهقا خودايي خو دا گوټي، به لکي هه ردو ده ستين وي
دقه کرينه ونائينه گرتن، وکس نينه وي ژ دانا رزقي مهنه بکهت، يي مه رد
ئوه، وه کي حکمهت بخوازت ومفایي به نيښان تيډا بت ئه و رزقي ددهت. وئو ه
ئايه ته هندي دگه هينت کو سالوڅه تي هه بوونا دو ده ستان بو خودي هه يه ب
رهنگه کي بابه تي وي بت، يي چاواني وته شبيه بو بيته کرن.

یى كیتابا خودی بخوینیت دى زانیت دهستین خودی نهوهكى دهستین چیکریایه:

خودایی مهزن دبیژیت: (لَیْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِیْعُ الْبَصِیْرُ (۱۱)
الشوری

تشتهك ژ چیکرییڤڤڤ وی وهکی وی نینه، نه د ذاتی وی دا نه د ناف
وسالۆخهت وکریارڤڤڤ وی دا؛ چونکی ناقڤڤڤڤ وی هه می دباشن، وسالۆخهتڤڤڤ وی
هه می دپیکهاتی ومهزنن، ووی ب کریارڤڤڤڤ خۆ -بی ههفشک- چیکرییڤڤڤ خۆ
یڤڤڤڤ مهزن هه می ئافراندینه، وئوه گوهدیڤڤڤڤ بینه، تشتهك ژ گۆتن وکریارڤڤڤڤ
بهنییڤڤڤ وی ل وی بهرزه نابت، وئوه دى وان سهرا جزا دهت.

یى كیتابا خودی بخوینیت دى زانیت خودایی وی گۆهدیڤڤڤه وگوهلی دبیت ونهیی کهره:

خودایی مهزن دبیژیت: (قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَدِّلُكَ فِي زَوْجِهَا
وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِیْعٌ بَصِیْرٌ (۱)
المجادلة.

ب راستی خودی گوه ل دهنگی خهولایا کچا ئهعهبهی بوو ئهوا هاتییه نک
ته دا پسیرا وی گۆتنی ژ ته بکهت یا میڤڤڤ وی ئهوسى کورڤڤ صامتی
گۆتیڤڤڤ ده می وی ئهوا ل سهرا خۆ حهرام کری، وگۆتیڤڤڤڤ: (تو بو من وهکی

دهیکا من یا حه رام بی، ووی هاوارا خۆ دگه هانده خودی؛ دا ئه و قی تهنگافیی ژ سهر وی پراکت، و خودی گوھ ل دان وستاندنا هه وه دبوو. هندی خودییه گوهدیژی هه می گوټانه، و ب هه ر تشته کی هه بت یی بینه ره، تشته ک ل وی به رزه نابت.

خودایی مهزن دیبژیت: **(لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا ... (١٨١)**

ب راستی خودی گوھ ل گوټنا وان جوھیان بوو ئه وین گوټین: هندی خودییه فه قیری بهر دهستی مه یه، ئه و مالی مه ب قه ر ژ مه دخوازت، وئهم دزه نگینین. ئه قی گوټنا وان گوټی ئه م دی نقیسین.

خودایی مهزن دیبژیت: **(قَالَ لَا تَخَافُ إِنِّي مَعَكُمْ أَسْمَعُ وَأَرَى (٤٦) طه.**

خودی گوټه مووسا وهاروونی: هوین ژ فیرعه وونی نه ترسن؛ چونکی ئه ز یی د گه ل هه وه من گوھ ل ئاخفتنا هه وه دبت، وئه ز کریارین هه وه دبینم.

خودایی مهزن دیبژیت: **(إِنَّا مَعَكُمْ مُسْتَمِعُونَ (١٥) الشعراء.**

هندی ئه مین ئه م ب زانین وپاراستن وپشته قانییا خۆ فه د گه ل هه وه ینه و مه گوھ لی هه یه.

و د هه‌دیسا دروست دا یا هاتی کۆ هوین دوعا ژ ئیکێ کهر ناکهن.

یئێ کیتابا خودی بخوینیت دی زانیت گۆهلێبوونا خودی نه‌وه‌کی یا چیکریانه:

خودایی مه‌زن دبیژیت: (**لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ**) (۱۱)
الشوری

تشتهک ژ چیکریین وی وه‌کی وی نینه، نه د ذاتی وی دا نه د ناف
وسالۆخت و کریارین وی دا؛ چونکی ناقین وی هه‌می دباشن، وسالۆختین وی
هه‌می دپیکهاتی ومه‌زنن، ووی ب کریارین خۆ -بی هه‌شپشک- چیکریین خۆ
یین مه‌زن هه‌می ئافراندینه، وئوه گوه‌دیژی بینهر، تشتهک ژ گۆتن و کریارین
به‌نیین وی ل وی به‌رزه نابت، وئوه دی وان سه‌را جزا ده‌ت.

یئێ کیتابا خودی بخوینیت دی زانیت خودایی وی چاییت هه‌ین یئێ دینیت:

خودایی مه‌زن دبیژیت: (**إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ**) (۱) المجادلة.

هندی خودییه گوه‌دیژی هه‌می گۆتانه، و ب هه‌ر تشتهکی هه‌بت یئێ بینهره،
تشتهک ل وی به‌رزه نابت.

خودایی مهزن دیبژیت: (**أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَى**) (۱۴) العلق

ئەری ما ئەو نزانت کو هندی خودییه هەمی کاری وی دینت؟

خودایی مهزن دیبژیت: (**الَّذِي يَرَاكَ حِينَ تَقُومُ**) (۲۱۸) **وَتَقَلَّبَكَ فِي السَّجْدِ**
(۲۱۹) الشعراء

ئەوی ته دینت دەمی تو ل نیفا شەقی ب تنی ردا بییه نقیژی.

وئەو خۆچەماندنا ته دینت دەمی تو د گەل نقیژکەرەن رادی ودرۆینی ودچیه
سو جدی.

**یئێ کیتابا خودی بخوینیت دی زانیت دیتنا خودی
نەوهکی یا چیکریانه:**

خودایی مهزن دیبژیت: (**لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ**) (۱۱)
الشوری

تشتهک ژ چیکریین وی وهکی وی نینه، نه د ذاتی وی دا نه د ناف
وسالۆخت وکریارین وی دا؛ چونکی ناڤین وی هەمی دباشن، وسالۆختین وی
هەمی دپیکهاتی ومهزنن، ووی ب کریارین خۆ -بی هەڤشک- چیکریین خۆ
یین مهزن هەمی ئافراندینه، وئەوه گوهدیژی بینەر، تشتهک ژ گۆتن وکریارین
بهنیین وی ل وی بهرزە نابت، وئەو دی وان سەرا جزا دەت.

یى كیتابا خودی بخوینیت دى زانیت خودایی وی دناخفتیت ب ناخفتهکا وهسا کوی یی بو دهیتته گوتنی هاژی ههیه:

خودایی مهزن دیبژیت: (وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِنْ
وَرَاءِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ بآدَانِهِ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ عَلَىٰ حَكِيمٍ
مُبِينٍ) (٥١) الشوری

ونهبوویه بو مروقهکی ژ دووندهها ئادهمی کو خودی د گهل وی باخت ب
ریکا وی وهحییی نهبت یا ئه و بو دهنیرت، یان ل پشت پهردهیهکی د گهل
باخت، وهکی د گهل مووسای ناخفتی، یان قاصدهکی بهنیرته نک، وهکی وی
جبریل -سلاف لی بن- هنارتیه نک پیغهمبهران، قیجا ئه و ب ئانههیا خودی
وی وهحییی بو وی دئینت یا خودی قیای، هندی خودیه ب خو وناق
وسالوخهت وکریارین خو فه یی بلنده، ههمی چیکری بندهستی وینه، و د
ریشهبرنا کارین بهنیین خو دا ئه و یی کاربنهجهه. وئهف ئایهته سالوخهتی
ناخفتنی بو خودی دهسینشان دکهت ب رهنگهکی ههژی مهزنییا وی بت.

خودایی مهزن دیبژیت: (وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَىٰ تَكْلِيمًا) (١٦٤) النساء

و کو خودی ب راستی ویی دهسکاتی د گهل پیغهمبهری خو مووسایی سلاف
لی بن ناخفتیه.

ب پیت ودهنگ دناخفیت:

خودای مهزن دیبژیت: (وَلَمَّا جَاءَ مُوسَىٰ لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ رَبِّ أَرِنِي أَنظُرْ إِلَيْكَ قَالَ لَنْ نَرَاكَ ... (۱۴۳) الاعراف.

وده می مووسا ل ژقانی دهسینشانگری هاتی کو پشتی شهقا چلی بوو، و خودای وی ب وهی و فهرمانا خۆ د گهل وی ناخفتی، وی دلی خۆ بری کو خودی بییت، ئینا وی دیتن ژ خودی خواست، خودی گۆته وی: تو من نابینی، یه عنی: تو نه شی د دنیا ی دا من بیینی.

دناخفیت ب وی تستی وی بقی وکهنگی بقی، وپه یقی و وی خلاس نابن:

خودای مهزن دیبژیت: (قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لَّكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا (۱۰۹) الكهف

تو -ئه ی پیغه مبهر- بیژه: ئە گهر ئاڤا ده ریای خوبری وان قهله مان بن بین گۆتنا خودی دنقیسن، ئاڤا ده ریای دا ب دویماهی ئیت بهری کو په یقین خودی ب دویماهی بین، ئە گهر خۆ ئەم هندهک ده ریایین دی ژ ی بۆ هاریکاری بیننه هاری وی ده ریای. و ئەف ئایه ته هندی دگه هینت کو سالوخته تی ناخفتی ب دورستی خودی هه یه ب په نگه کی بابه تی وی بت.

خودايي مهزن دييژيت: (**وَلَوْ أَنَّمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَقْلَمٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ مَا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ**) (۲۷) لقمان.

وئەگەر دارووبارئي عەردى هەمى قەلەم بن، و دەريا بۆ بىتە حوبر، و حەفت دەرياييى دى ژى د گەل دا بن، و پەيقين خوديى ب وان قەلەم ووى حوبرى بينە نقيسين، ئەو قەلەم وئەو حوبر دىي خلاس بن، و پەيقين خوديى بين تمام بين كەس دۆري لى نەگرت ب دويماهى نايين. هندی خودييە د تۆلقە کرنا خو دا ژ موشرکان ييى زالە، و د ريقە برنا خەلکى دا ييى کاربنە جەهە. وئەف ئايەتە سالۆخەتە ئاخفتنى بۆ خوديى دەسنیشان دکەت ب رەنگە کى هيژاي وى بت.

يى كيتابا خوديى بخوينيت دى زانيت خودايى وى زانايە ب هەر تشتەكى، هەمى تشتا ب گشتى دزانيت :

خودايي مهزن دييژيت: (**وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ**) (۲۳۱) البقرة

وبزانن هندی خودييە ب هەر تشتەكى ييى زانايە، چو ل بەر وى بەرزە نابت، و هەر ئيک کانى هيژاي چ جزايە دىي وى دەتە.

خودايي مهزن دييژيت: (**وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا**) (۱۲) الطلاق

و کو خوديى ب زانيني دۆر ل هەر تشتەكى گرتييه، قيجا تشتەك ژ بن زانين وشيانا وى دەرناکەفت.

وهه می تشتا ب بهفره هی دزانیته:

خودایی مهزن دیبژیت: (وَ عِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٌ فِي ظِلْمَةٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ (۵۹) الانعام

وکیلین غهیی یه عنی: گهنجینه یین تشتی نه بهرچاف، ل نک خودینه، ژ وی پیفته تر کهس پی نزانت، و ژ وانه: زانینا ده می قیامه تی، وهاتنا بارانی، و تشتی د مالچویکان دا، و کرنا کاری ل پاشه پوژی، وجهی مرنا مروقی، وهه ر تشته کی ل هشکاتی وده ریایی هه بت خودی پی دزانت، و بهلگه ک ژ داره کی ناوه رییت نه گه ر ئه و پی نه زانت، قیجا هه ر دندکه کا د عه ردی دا فه شارتی، وهه ر ته راتی وهشکاتییه کا هه بت، د کیتابه کا ئاشکه را دا کو له وحی پاراستییه، یا هاتییه بنه جه کرن.

وهه ر تشته کی دزانیته ژبه ری چیبیت:

خودایی مهزن دیبژیت: (وَلَقَدْ جِئْتَهُمْ بِكِتَابٍ فَصَّلْنَاهُ عَلَىٰ عِلْمٍ هُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (۵۲) الاعراف

و ب راستی ئه و قورئانا مه بو ته -ئهی پیغه مبه ر- ئینایه خواری، مه ئه و بو کافران ئینا، و ئاشکه راکر، و زانینه کا مه زن تیدا هه یه، ئه و ری نیشاندهر و دلوقانییه

بو وي مله تي باوه ريبي ب خودي دئيت وکاري ب شريعه تي وي دکه ت. و به حسي وان ب تايه تي هاته کرن چونکي نه و مفايي ژي دينن.

خودايي مهزن ديئريت: **(وَلَقَدْ اخْتَرْنَاهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَىٰ الْعَالَمِينَ (۳۲)**
الدخان

و ب راستي مه ژ زانين ب حالي ئسرائيليان نه و ل سهر خه لکي زه مانئ وان هلبژارتبون.

خودايي مهزن ديئريت: **(وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ (۲۳) الجاثية**

وخودي پستي زانين گه هانديبي وچو هيجهت بو نه هيلان نه و به رزه کر، له و نه گو ه ناده ته چو شيره تان، ووجه کي بو خو ژي وهرناگرت.

وهه رتشته کي دزانيت ده مي چيديت:

خودايي مهزن ديئريت: **(أَلَا إِنَّهُمْ يَثْنُونَ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْفُوا مِنْهُ أَلَا حِينَ يَسْتَغْشُونَ ثِيَابَهُمْ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ (۵) هود.**

هندي نه ف بوتپه ريسه نه کوفري د سنگي خو دا فه دشيرن، هه مي هزارا وان نه وه تشتي د دلي وان دا هه ي دي ژ خودي ئيته فه شارتن، نه ري ده مي نه و خو د بن جلکين خو فه دپه چنن ما نه و نزانن کو چو تشتي وان يي فه شارتي

وئاشکهرا ل بهر خودی بهرزه نابت؟ هندی ئهوه ئهوه یی پرزانیه ب وان نهینیین د سنگین وان دا ههین.

وهه تشتهکی دزانیت پستی چیدیت:

خودایی مهزن دیژیت: (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِيَبْلُوكُمْ اللَّهُ بِشَيْءٍ مِّنَ الصَّيْدِ تَنَالَهُ أَيْدِيكُمْ وَرِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَخَافُهُ بِالْغَيْبِ) (٩٤) المائدة.

گهلی ئهوی باوهری ئینای، خودی ب تشتهکی ژ وی نیچیرا نیژیکی ههوه بیت کو هوین بشین یا بچویک ژ ب دهستی خۆ بگرن ویا مهزن ب چهکی دی ههوه جهربینت؛ دا خودی ب زانینهکا بو خهکی ئاشکهرا بزانت کانئ ئه کینه یین نه ل بهرچاف ژ خودایی خۆ دترسن، ژ بهر باوهرییا وان یا موکم کو ئه وان دینت.

و خودایی مهزن دیژیت: (وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يَتَّبِعُ الرَّسُولَ مِمَّن يَنْقَلِبُ عَلٰى عَقْبَيْهِ) (١٤٣) البقرة

ومه پرووگهها بهیتولمهقدس ئهوا ته -ئهی پیغهمهبر- بهری خۆ ددایی دانا، پاشی بهری ته ژ وهرگیرا کهعبی ل مهکههی، دا ئهو تشتی مه د ئهزهل دا زانی دیار بیت، زانینهکا خهلات وجهلات پیغه گریدایی؛ دا ئهه ئاشکهرا بکهین کانئ کی دی دویچوون وگوهدارییا ته کهت، و د گهل ته بهری خۆ دهته وی

جهى يى تو بهرى خو ددهيى، وکانى کى خودانى باوهريه کا لاوازه و ژ بهر
گومان و دورووياتيا خو دى ژ دینی خو فه گه پييت.

چار: يى کيتابا خودى بخونيت دى زانيت خودى يى هه:

يى کيتابا خودى بخونيت دى زانيت خودى يى هه، وکو نهو يى ئيکى يه و
وچ ژبهرى وي نهبوو، ونهو يى دوماهيى يه وچ ل پشتى وي نين:

خودايى مهزن دييژيت: (هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ ... (۳) الحديد

نهو يى ئيکيه کس بهرى وي نينه، ونهو يى دويماهييه
کس پشتى وي نينه:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: (اللَّهُمَّ أَنْتَ الْأَوَّلُ
فَلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ) مسلم ۲۷۱۳.

ئانکو: خودايى من تو يى ئيکيه وچ کس بهرى ته نينه، وتو يى دويماهيى
وچ کس پشتى ته نينه.

پينج: يى کيتابا خودى بخونيت دى جهى خودى زانيت
ژبهرى کو خودى چيکرييان ب نافرینيت:

خودايى مهزن دييژيت: (وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ
وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ ... (۷) هود

وئوه يئ عهسمان وعهد و تشتي د ناف وان دا د شهش رۆژان دا ئافراندین،
وعهرشی وی بهری هنگی ل سهر ئافی بوو.

وَعَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، قَالَ : قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : " كَانَ اللَّهُ وَلَمْ يَكُنْ شَيْءٌ غَيْرُهُ، وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ، وَكَتَبَ فِي الذُّكْرِ كُلِّ شَيْءٍ، وَخَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ " . البخاري
٣١٩١

ئانكو: خودی ههبوو و چ تشتین دی نهبوون ژبلی وی، وعهرشی وی ل سهر
ئافی بوو ، و ههمی تشت یین دپهرتوکیدا نغیسین، وعهسمان و عهد ژی
ئافراندن.

**شهش: یی کیتابا خودی بخوینیت دی جهی خودی زانیت
پشتی کو خودی چیکری ئافراندین:**

خودايی مهزن دييژيت: (الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي
سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمَنُ فَسَنَلْ بِهِ خَبِيرًا (٥٩)
الفرقان.

ئهوئ عهسمان وعهد و تشتي د ناچهري دا د شهش رۆژان دا ئافراندین،
پاشی وی ل سهر عهرشی ئستيووا کر -ئانه کو ب سهر كهفت وبلندبوو-
ئستيووائه كا بابتهی مهزنييا وی بت، ئهوه خودايی پردلوقان، قيجا تو -ئهی
پيغه مبهر- پسيارا وی ژ شاره زايه کی بکه، ومهخسه د پي ههر خودييه؛ چونکی

ئەوہ یی سالۆخت و مەزنییا خو ب دورستی دزانت، وچو مرؤف ژ بیغەمبەری سلاف لی بن پتر خودی نایاست.

وعرش بانە (سەقفە) بو عەسمانی هەفتی:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ، ان النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : " فَإِذَا سَأَلْتُمْ اللَّهَ فَاسْأَلُوهُ الْفُرْدُوسَ ؛ فَإِنَّهُ أَوْسَطُ الْجَنَّةِ وَأَعْلَى الْجَنَّةِ ، وَفَوْقَهُ عَرْشُ الرَّحْمَنِ ، وَمِنْهُ تَفَجَّرُ أَنْهَارُ الْجَنَّةِ " . البخاری: ۷۴۲۳

ئانکۆ: هەکە وە دوعا ژ خودی کر داخازا فیردەوسی بکەن، چونکی ئەو نیقا بەهەشتی یە و وبلندیا بەهەشتی یە و دسەر ویدا عەرشی خودی یە و ل ویبری رویارین بەهەشتی دیقن.

وخودی یی ل سەر عەرشی دا:

خودایى مهزن دبیژیت: (الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَىٰ) (۵) طه.

خودایى رهحمان (ئستواء) ل سەر عەرشی کرییه، ئانه کو: بلند بوویه سەر عەرشی، بلندبوونه کا بابەتی مەزنییا وی بت.

**وچ تشت د سهر خودی دا نینه، چونکی ئەو یی ئاشکەرایه
چ تشت دسهر وی دا نینه:**

خودایی مهزن دیبژیت: (هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّهْرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (۳) الحديد.

ئەو یی ئیککیه کهس بهری وی نینه، وئەو یی دویماهییه کهس پشتی وی نینه، ویی ئاشکەرایه کهس د سهر وی دا نینه، ویی فهشارتییه کهس د بن وی دا نینه، وشتته که نه ل عەردی ونه ل عەسمانی ل وی بهرزە نابت، وئەو ب هەر تشتته کی یی پەرزانیه.

ویبەمبەر سلاف لیبن دیبژیت: **وَأَنْتَ الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ**. البخاري ۲۷۱۳

ئانکۆ: وتو یی دیاری و کهس دسهر تهدا نینه.

**هەفت: یی کیتابا خودی بخوینیت دی ئیکاتیای خودی
زانیت.**

خودایی مهزن دیبژیت: (قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (۱) الاخلاص.

تو -ئەو یی بێبەر- بێبەر: ئەو ئەللاهی یی کو خوداینی یا وی ب تنییه، وکەسە ک شریکی وی نینه تیدا.

یئ کیتابا خودی بخوینیت دی ئیکاتیا خودی زانیت د خودانی دا ، کۆ خودی بتنی یه د خودانیا خودا "رَبوبیه تیدا" وچ شریک نین، خودایی مهزن دبیژیت: **(قُلْ اَغَيْرَ اللّٰهِ اَبِغِي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ... (۱۶۴) الانعام**

تو -ئهی پیغه مبه-ر- بیژه: ئه ری ژ بلی خودی ئەز خودایه کی دی بو خۆ بدانم، وئو ئافراندەر و خودانی هەر تشته کییه؟.

یئ بتنی یه ملکی خودا وچ ههفشک و شریک نین:

خودایی مهزن دبیژیت: **(وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ... (۱۱۱) الاسراء.**

وچو سه رکار ژ به نیین وی بو وی نین ئه وه زهنگینی خودان هیژ.

خودایی مهزن دبیژیت: **(وَمَا لَهُمْ فِيْهِمَا مِنْ شَرِكٍ وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مَنْ ظَهِيْرٌ (۲۲) سبأ.**

وچو پشته فان بو خودی د ناف وان دا نین، بهلکی خودی ب تنییه ئه و داین، وئو ب تنییه دئیته په رستن، و ژ وی پیقه تر کهس یئ هیژای په رستن نینه.

و دبیر و باوه رین موشرکاندا ئه و بوو کۆ خودی ههفشکیته ههین د ملکی خودا.

خودايي مهزن بهرسقا وان دا ، خودايي مهزن دبيژيت: (قُلْ اَدْعُوا الَّذِيْنَ
رَعَمْتُمْ مِّنْ دُونِ اللّٰهِ لَا يَمْلِكُوْنَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ .. (۲۲) سبأ.

تو -ئەي پيغه مبهەر- بيژه بوتپهريسان: هوين گازی وان بکهن يين هوين هزر
دکهن ئەو شريکين خودينه، وهوين ههوجه يين خو بيژني، ني ئەو د بهرسقا
ههوه نائين، وهندي سهنگي ميړيهه کا هوپر د دهست وان دا نينه.

خودايي مهزن دبيژيت: (ذَلِكُمْ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُونِهِ
مَا يَمْلِكُوْنَ مِنْ قِطْمِيرٍ (۱۳) فاطر.

ئەوي ئەفه کری خوديه خودايي ههوه، يي کو ملک هه می يي وييه، وئەوين
هوين ژبلی خودي په رستني بو دکهن هندی وی په رکي يي ب سهر به رکي
خورمي فه د دهست دا نينه.

ويي نيکانه يه د ئافراندن و چيکرنيدا و چ شريك نينن:

خودايي مهزن دبيژيت: (اللّٰهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ ... (۶۲) الزمر.

خوديه ئافراندەري هه می تستان، وئەوه خوداني وان يي وان ب رپقه دبهت،
وئەوه هه می ل بن دهستی وينه.

و دبوروباهرين موشركاندا نهو بوو كو خودي ههفشكييت ههين د نافراندني دا.

خودايي مهزن بهرسقا وان دا ، خودايي مهزن دييژيت: (... **أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَبَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللَّهُ خَلِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَجْدُ الْقَهَّارُ** (١٦) الرعد.

يان نهو خودايين وان بو خودي كرينه ههفشك نافراندنه كا وه كي يا خودي دكهن، قيچا نافراندنا وان ههفشكان ل بهر وان تيكه لي نافراندنا خودي بوويه، قيچا وان هزركريه كو نهو خوداوهند زي هيژاي په رستينه؟ تو بيژه وان: خوديه نافراندري هه مي تستان ژ چونه يي، وئهو ب تبيه يي هيژاي په رستني، وئهو ه يكي ب سه رقه هاتي يي هيژاي خوداييني وپه رستني، نه كو نهو صه نه مين نه چو زياني نه چو مفايي نه گه هينن .

خودايي مهزن دييژيت: (**هَلْ مِنْ خَلْقٍ غَيْرِ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَىٰ تُؤَفَّكُونَ**) (٣) فاطر.

ژبلي خودي چو نافراندهر بو ههوه نينن باراني ژ عهسماني بده ته ههوه، وئاقى ومه عهدهن وشينكاتي ژ عهردى بده ته ههوه. ژ وي پيښه تر چو خودايين راست نينن نهو يي بي شريكه، قيچا چاوا هوين بهري خو ژ ته وحيد وپه رستنا وي وهردگيرن؟

وئیکانهیه و بتنی یه د شهریعت دانانی دا و چ شریک نین:

خودایی مهزن دبیژیت: (ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ (١٨) الجاثية.

پاشی مه تو -ئه ی پیغه مبهه- ل سه ر ریبازه کا دینی یا ئاشکه را دانای، قیجا تو دویکه فتنا وی شریعتی بکه یی مه بو ته دانای، ودویکه فتنا دلچوونین وان نه که یین چو زانین ب شریعتی خودی نهه ی. وئه ف ئایه ته نیشانه کا مهزنه ل سه ر تاممییا فی دینی، وکو دقیت ئه و یی حوکمدار بت، وکار ب وی بیته کرن.

و دبیروباوهرین موشرکاندا ئه و بوو کو خودی هه قشکیت ههین د شهریعت دانانیدا

خودایی مهزن بهرسقا وان دا ، خودایی مهزن دبیژیت: (أَمْ لَهُمْ شُرَكَوُا شَرَعُوا لَهُمْ مِّنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْتِنُ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (٢١) الشورى.

یان ئه ری ما قان بوتپه ریسان د شرک و سه رداچوونا خۆ دا هنده ک هه قشک هه نه وی تشتی خودی ده ستویری پی نه دای ژ دینی و شرکی بو وان ددانن؟ وئه گه ر ژ بهر قه ده را خودی نه بایه کو وی چه زکریه ئه و وان پاشقه بهیلت،

ولهزي ل عهزابدانا وان د دنيايي دا نهكته، دا حوكم ب پيشخستنا عهزايي د ناڅهرا وان دا ئيته پيكيينان. وهندي ئهون بين كوفر ب خودي كرى پروژا قيامته ئي عهزابه كا ب ئيش ونه خووش بو وان ههيه.

ويكانهيه و بتني يه د فهрман و پاشه ليداناندا "الامر والنهي" و چ شريك نينن:

خودايي مهزن ديئريت: (أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ (٥٤) الاعراف.

ني ئافراندن هه مي وفهрман هه مي يا وييه، ويي پاك وبلند ومهزن بت خودي، خودايي هه مي چيكرينان.

ويكانهيه و بتني يه د حوكميديا و چ شريك نينن ژ ملهت يان ئويجاخان يان كهسان:

خودايي مهزن ديئريت: (أَفَعَيِّرَ اللَّهُ أَتَّبِعِي حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا ... (١١٤) الانعام

تو -ته ي پيغه مبهر- بيژه وان موشركان: ئهري ژ بلي خودي خودايي من وخودايي هه وه ما ئهز دي حه كه مه كي د ناڅهرا خو وهه وه دا گرم، وئوه يي قورئان بو هه وه ئينايه خواري، حوكمي وي مهسه لا هوين تييدا ب هه فركي دچن ژ كاري من وهه وه ئاشكهرا دكهت؟

و دیموکراسی خاز دبیژن هندی حوکمه بو گهل وملاه تیه ونه بو خودی یه.

خودايی مهزن بهرسفا وان دا ، خودايی مهزن دبیژیت: (**إِنَّ الْحَكْمَ إِلَّا لِلَّهِ** .. (٤٠) یوسف.

حوکمی راست وحق یی خودی ب تنییه، وی چو هه قشک نین.

و مؤشک دبیژن هندی حوکمه بو ئویجاخی یه ونه بو خودی یه.

خودايی مهزن بهرسفا وان دا ، خودايی مهزن دبیژیت: (**أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ** **وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ** (٥٠) المائدة.

ئهری ما ئهوان جو هییان دقیت تو ب وی تشتی حوکمی د ناقبهرا وان دا بکهی یی صهنه مپه ریس ل سهر دچن ژ نه زانین وسه رداچوونان؟! وکی د حوکمی خو دا ژ خودی دادکه رتره بو وی یی د شریعتی خودی گه هشتی وباوهری پی ئینای، وزانی کو حوکمی خودی حه قییه؟

و هندهک ژ خه لکی دبیژن کو گهل و ئویجاخ ری شریکن دگهل خودی د حوکمیدا.

خودايی مهزن بهرسفا وان دا ، خودايی مهزن دبیژیت: (**وَلَا يُشْرِكْ فِي حُكْمِهِ** **أَحَدًا** (٢٦) الکهف.

ژبلی وی خه لکی چو سهرکار نینن کارئ وان ب ریځه بیهت، ووی د حوکم وشریعت وقه دهرا خو دا چو هه څپشک نینن.

ومنابق و دوورویا گوت کو حوکمرن ژبلی وی یا خودی ئینایه خواری دروسته:

خودايي مهزن بهرسقا وان دا ، خودايي مهزن دييژيت: (الْم تَرِ اِلَى الدِّينِ
يَزْعُمُونَ اَنَّهُمْ اٰمَنُوا بِمَا اُنزِلَ اِلَيْكَ وَمَا اُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ اَنْ
يَتَحَاكَمُوْا اِلَى الطُّغُوْتِ وَقَدْ اٰمَرُوْا اَنْ يَّكْفُرُوْا بِهِ وَيُرِيْدُ الشَّيْطٰنُ اَنْ
يُضِلَّهُمْ ضَلٰلًا بَعِيْدًا (٦٠) النساء.

ئهی پیغه مبهه ما ته کارئ وان منافقان نه زانییه ئه وین ژ دره و دیژن وان
باوهری ب وی ئینایه یا بو ته هاتییه خواری - کو قورئانه - و ب وی ژی یا
بهری ته بو پیغه مبهه ران هاتییه خواری، ووان د چاره کرنا هه څرکیان دا دقیت
حوکمی خو بیهه نک وی شریعتی به تال یی خودی نه دانای، وئو ب خو
فهرمان یا ل وان هاتییه کرن کو ئه و باوهریی ب نه حقییی نه ئینن؟ وشهیتانی
دقیت وان دویراتییه کا دویر ژ ریکا حهق دویر بکهت. و ژ فی ئایه تی ئاشکه را
دبت کو باوهرییا راست هندئ دخوازت کو خودان ل دویف شریعتی خودی
بچت، و د هه می کاران دا حوکمی پی بکهت، قیجا هه چیی بیژت ئه ز خودان
باوهرم پاشی حوکمی طاغووتی ب سهر حوکمی خودی بیخت، ئه و د فی گوتنا
خو دا یی دره وینه.

**وفهرمان يا ل موسلماى هاتيه كرن كو حوكمى ب وى
بكهت يا خودى ئينايه خوارى.**

خودايي مهزن ديئزيت: (وَأَنِ احْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ
وَاحْذَرْهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوا أَنَّمَا
يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ
(٤٩) المائدة.

وتو -ئهى پيغه مبهه- ب وى يا خودى د قورئانى دا ئينايه خوارى حوكمى د
ناقبهرا جوهييان دا بكه، وتو دويكهفتنا دلچوونين وان نه كه ئه وين حوكمى خو
دئينه نك ته، وهشيار به ئه و بهرى ته ژ هنده كى ژ وى وهرنه گيرن يا خودى
بو ته ئينايه خوارى كو تو كارى پى نه كهى، قيجا ئه گهر وان پشت دا وى
حوكمى ته كرى تو بزانه هدى خودييه دقيت بهرى وان ژ هيدايه تى وهركيرت
ژ بهر هندهك گونه هين وان بهرى كرين. وهندى بارا پتر ژ مروقانه ژ
گوهداريا خودايي خو ددهر كه فتينه.

**وداخاز بكهت پيغه چوونا حوكمى بو وى بيت يا خودى
ئينايه خوارى.**

خودايي مهزن ديئزيت: (وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ...
(١٠) الشورى.

وهه ر تشته كي هوين -گه لي مرو فان- تي دا زيک جودا بوون ژ کار ي ديني خو هوين حوكمي وي بو خودي د كيتابا وي وسوننه تا بيغه مبهري وي دا بزقرينن .

و خودايي مهزن دييژيت: (**فَإِنْ تَنَزَّعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا** (٥٩) النساء .

وئه گه ر هوين د ناقه را خو دا ل سه ر تشته كي ب هه قركي چوون، هوين حوكمي وي تشتي بو خودي وي بيغه مبهري بزقرينن، ئه گه ر هه وه ب دورستي باوه ري ب خودي ورؤژا حسيبي هه بت. ئه ف زقراندا هه وه ژ هه قركيي وزيكفه بووني چيتره، ودويماهيا وي باستره .

ويكانه يه و بتني يه د هه لال كرن و هه رام كرن ي دا و چ شريك نينن:

خودايي مهزن دييژيت: (**وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلَلٌ وَهَذَا حَرَامٌ لَنَنْتَفِرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتُرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ** (١١٦) النحل .

وهوين -گه لي بوتپه ريسان- نه بيژنه وي دره وي يا هوين ب ئه زماني خو دييژن: ئه فه هه لاله، بو وي تشتي خودي هه رامكري، وئه فه هه رامه، بو وي تشتي خودي هه لالكري؛ دا هوين ب في هه لالكرن و هه رامكرني دره وي ژ

کيسی خودی بکهن، هندی نهون یین درهوی ل سهر ناقي خودی دکهن نهو فایدی دنیای وئاخره تی ب دهست خو فه نائینن.

و مؤشکا گوت کو خودی شریکین و هه فیشکین ههین د هه لال کرن و هه رام کرنی دا.

خودایي مهزن بهرسقا وان دا ، خودایي مهزن دبیژیت: (قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِنْ رِزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ إِنَّ اللَّهَ أَدِنَ لَكُمْ أَمْ عَلَى اللَّهِ تَفْتَرُونَ (۵۹) یونس.

تو -ئهی پیغه مبهر- بیژه وان یین کافرایی ب وه حییی دکهن: هوین بیژنه من نهف رزقی خودی بو هه وه ئینایه خواری ژ هویان وشینکاتی وخیر وخیراتان قیجا هه وه هندهک بو خو هه لالکری وهندهک هه رامکری، ئه ری خودی دهستویری ب وی چهندی دایه هه وه، یان هوین بی بهختی ودرهوان ل سهر ناقي خودی دکهن؟ وهو درهوان ل سهر ناقي خودی دکهن.

وه لاله ئیکه و بتنی یه د خودایینیا خودا و چ شریک نینن.

خودایي مهزن دبیژیت: (... إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ وَحْدَهُ (۱۷۱) النساء.

هندی خودییه خودایه کی ب تنییه یی پاک و بلند بت.

وَهُلِّلَاهُ يُبْكِيهِ وَبَتْنِي يَه د پهرستنې دا وچ شريك نينن.

خودايي مهزن ديښت: (**وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ الْوَحْدُ الْقَهَّارُ** (٦٥) ص.

ژ بلی خودی چو خودایین هیږای پهرستنې نینن، د ئافرانندی دا ئه و یی ب تنییه، یی ب سهرقه هاتییه وی همی تشت بیزار کرینه.

وموشرکا گوټ کو دوو خودا (اله) ییت ههین.

خودايي مهزن بهرسقا وان دا ، خودايي مهزن ديښت: (**وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلَهَيْنِ اثْنَيْنِ إِنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَإِيَّايَ فَارْهَبُونَ** (٥١) النحل.

وخودی گوټه به نیین خو: هوین پهرستنا دو خودایان نه کهن، هندی ئه وه یی دقیت هوین بپه ریسن خودایه کی ب تنییه، قیجا هوین ژ من ب تنی بترسن.

وفه لیهان گوټ کو خودا سی نه هلا ه خودایه ، وجبریل خودایه، وعیسا خودایه.

خودايي مهزن بهرسقا وان دا ، خودايي مهزن ديښت: (**وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ** **أَنْتَهُوَ خَيْرًا لَكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ وَاحِدٌ** (١٧١) النساء.

وهوین عیسی ودهیکا وی د گهل خودی نه کهنه هه قشک. هوین قی گوټنی بهس کهن ئه و بو هه وه چیتره ژ وی یا هوین ل سهر، هندی خودییه خودایه کی ب تنییه یی پاک وبلند بت.

و خودايي مهزن دييژيت: (لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَلَاثُ ثَلَاثٍ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا إِلَهٌ وَاحِدٌ وَإِن لَّمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (٧٣) المائدة

ب راستي ئه و کافر بوون ئه وین گوتین: هندی خودییه ژ سی تستان پیک دئیت: بابی، وکوری، وروو حولقودسی. ئه ری ما وان فهلیان نه زانییه کو ژ خودایه کی ب تنی پیقه تر چو خودا بو مروقان نینن ئه و په رستنا وی بکه ن، کس ژ وی نه بوویه وئو ژ کس ی نه بوویه؟ وئه گه ر خوداین فی گوتنی دره و وبی به ختییا خو به س نه که ن، ژ بهر کوفرا وان ب خودی عه زابه کا ب ئیش ب سه ر وان دا دی ئیت.

ومؤشرك دييژن كو خوداوهند گه له كن و ناهينه هژمارتن.

خودايي مهزن دييژيت: (أَجْعَلِ الْأَلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجَابٌ (٥) ص.

ئه ری چاوا ئه ف هه می خوداوهنده دی ب نه خودایه کی ب تنی؟ هندی ئه ف تشته یه یی ئه و پی هاتی و به ری خه لکی دده تی تشته کی عه جیبه .

خودايي مهزن به رسقا وان دا ، خودايي مهزن دييژيت: (قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ ۙ ءَالِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذَا لَابْتَغَوْا إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا (٤٢) سُبْحٰنَهُ ۙ وَتَعٰلٰى عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيْرًا (٤٣) الاسراء.

تو -ئەي پيغمبەر- بيژه بوتپهريسان: ئەگەر هندهک خوداوهند د گەل خودي هەبان، ئەو خوداوهند دا بو خو ل ريکهکي گهريين کو پي بشينه خودي خوداني عهرشي مهزن. يي پاک وپاقر بت خودي ژ وي تشتي بوتپهريس ديژن، وي بلند بت بلنديه کا مهزن.

ويي کيتابا خودي بخوينيت دي نيکاتيا خودي زانيت د ناف و سالوخته تاندا، هندی خوديه ئيکه و بتنييه د ناف و سالوخته تاندا، چ هه فکويف بو نينن:

خودايي مهزن ديژريت: (**لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ** ... (۱۱) الشوری.

تشتهک ژ چيکريين وي وهکی وي نينه، نه د ذاتي وي دا نه د ناف و سالوخته و کريارين وي دا؛ چونکي ناقين وي هه می دباشن، و سالوختهين وي هه می ديکھاتي و مهزن، ووي ب کريارين خو -بي هه فپشک- چيکريين خو يين مهزن هه می ئافراندينه.

وچ هه فوينه بو نينن:

خودايي مهزن ديژريت: (**هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا**) (۶۵) مريم.

کهسي وهکی وي نينه د ناف و سالوخته و کرياران دا.

ههشت: يی کيتابا خودی بخوينيت دی زانيت کو به رسفا
وی بدهت يی داخازی ژی دکهت کو خودايی خو بو بدهته
نياسين ، هندی خودیيه يی بتنی و ئیکانه يه، نه باب هه يه
نه زاروک.

خودايی مهزن ديئريت: (قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (۱) اللَّهُ الصَّمَدُ (۲) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ
يُولَدْ (۳) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ (۴) الاخلاص.

تو -ئهی پیغمبهر- بیژه: ئه وه ئه لاله يی کو خوداینی یا وی ب تنییه،
وکه سهک شریکی وی نینه تیدا. خودی ب تنییه يی ههوجه یی ژی دئینه
داخواز کرن. نه وی چو زاروک هه نه، ونه دهیاب، ونه ژن. ونه وی چو
هه شکویف هه بووینه، نه د ناڤین وی دا، نه د سالوخته وکریاران دا، يی پاک
وپیرۆز بت.

وَعَنْ أَبِي بِنِ كَعْبٍ ، أَنَّ الْمُشْرِكِينَ قَالُوا لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : يَا
مُحَمَّدُ، أَنْسَبُ لَنَا رَبِّكَ. فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى : { قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ }
{ اللَّهُ الصَّمَدُ } { لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ } { وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ } . رواه
احمد ۲۱۲۱۹ بسند حسن لغيره .

ئانکو: موشرکا گوته پیغمبهری سلاف لی بن ئهی
موحمهد خودايی خو بومه بده نياسين. خودايی مهزن
پاک وبلند بت، ئه ئه ئینا خواری:

(**قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ**) (۱) تو -ئهی پیغمبر- بیژه: ئهوه ئهلاهی یی کو خودایینی یا وی ب تنییه، وکسهک شریکی وی نینه تیډا.

اللَّهُ الصَّمَدُ (۲) خودی ب تنییه یی ههوجهی ژی دئینه داخواز کرن.

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (۳) نه وی چو زاروک ههنه، ونه دهیباب، ونه ژن.

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ (۴) ونه وی چو ههقکویف ههبووینه، نه د ناځین وی دا، نه د سالوخته وکریاران دا، یی پاک وپیروژ بت.

نهه: یی کیتابا خودی بخوینیت دی کهمال و تمامهتیا خودی زانیت.

هندی خودییه نامریت: خودایي مهزن دیبژیت: (**وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ** ... (۵۸) الفرقان.

وتو خو بهیله ب هیقیبا خودایي زیندی فه یی نهمرت، وتو وی ژ سالوخته تین کیم پاک بکه.

ونا نثیت:

خودایي مهزن دیبژیت: (**لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ** ... (۲۵۵) البقرة.

چو نفرؤسک وخه و ناگههنه وی.

و ناخۆت و ناڤه خۆت:

خودایی مهزن دبیژیت: (قُلْ أَعْيَرَ اللَّهُ اتَّخَذُ وَلِيًّا فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ ... (۱۴) الانعام

تو ئەه ی پیغه مبهه- بیژه وان موشرکان: ئەری ژ بلی خودی ئەز سه رکار وپشته فانه کی دی بو خۆ بگرم، وئوه ئافراندەری عهسمانان وعهردی وههه رتشته کی د ناڤه ری دا، وئوه یی رزقی دده ته خه لکی وکەس رزقی ناده ته وی؟.

چ زاروک نین و چ باب نین:

خودایی مهزن دبیژیت: (لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (۳) الاخلاص.

نه وی چو زاروک هه نه، ونه ده بیاب، ونه ژن.

وچ ژن نین:

خودایی مهزن دبیژیت: (أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُن لَّهُ صَاحِبَةً .. (۱۰۱) الانعام.

چاوا وی زارویه ک دی هه بت، ووی چو هه قال (ژن) نه بووینه؟ یی پاک وبلند بت ئەو ژ وی تشتی بوتپه ریس دبیژن.

وچ کور و چ کج نین:

خودایی مهزن دبیژیت: (وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَقُوا لَهُ بَنِينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ سُبْحٰنَهُ وَتَعٰلٰی عَمَّا یَصِفُوْنَ (۱۰۰) الانعام .

ووان موشرکین هه ئهجنه بۆ خودی د پهرستنێ دا کرنه ههڤیشک، دهمی هزر کری ئه و مفایی یان زیانی دگههیننه وان، وخودی ئه و بین ئافراندین، و ژ چونهیی داین، ئه وه یی ئه و ئافراندین، وئهو یی هیژای پهرستنیه. و ب راستی وان موشرکان دره و ل سهر ناقی خودی کر دهمی وان ژ نهزانی کور و کچ بۆ وی پالداین، یی پاک و بلند بت ئه و ژ وی تشتی دره و یی بوتپهریسان بۆ وی پالدای.

خودان شیانه و چ تشت وی بیزار ناکهت:

خودایی مهزن دبیژیت: (وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا (۴۴) فاطر.

ونهبوویه کو تشتهک نه ل عهسمانان ونه ل عهردی خودی بیزار بکهت یان ژ دهستان دهرکهفت، هندی ئه وه ئه و ب کریارین وان یی پرزانا بوویه، و ل سهر تیبیرنا وان یی خودان شیان بوویه.

دهوله مهنده:

خودایی مهزن دبیژیت: (وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ... (۱۳۳) الانعام

وخودايي ته -ئەي پيغەمبەر- ئەوي فەرمان ل مروّقان کړی کو پەرستنا وی بکهن، ئەو ب تنییه یی دەوله‌مەند، وخەلک هەمی هه‌وجهی وینه، وئەوه خودانی دلۆقانییا به‌رفره‌ه.

وجوهییا خودی ب هه‌زاریی سالوخته‌دا: خودایي مه‌زن به‌رسفا وان دا:

خودايي مه‌زن دبیژیت: (لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا وَقَتْلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلُ دُفُقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ (١٨١) ال عمران.

ب راستی خودی گو‌ه ل گو‌تا وان جو‌هیان بوو ئەوین گو‌تین: هندی خودییه‌ه فەقیری به‌ر دەستی مه‌یه، ئەو مالی مه‌ ب قەر ژ مه‌ دخوازت، وئەم دزه‌گینین. ئەقی گو‌تا وان گو‌تی ئەم دی‌ نفی‌سین، وئەم دی‌ نفی‌سین کو ئەو پی‌ درازینه‌ ده‌می بایین وان ژ زۆرداری و ته‌عدایی پی‌غه‌مبەرین خودی کوشتین، و ل ئاخه‌رتی ئەم دی‌ وان ب قی‌ چەندی‌ گرین، و دی‌ بیژینه‌ وان ده‌می ئەو د ئاگری دا دئینه‌ عه‌زابدان: تام بکهنه‌ عه‌زابا ئاگری سۆزه‌ک.

یی مه‌رده:

خودايي مه‌زن دبیژیت: (يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا عَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ (٦) الانفطار.

ئەي مروقي باوهرييي ب رابوونا پشتي مرنى نائيت، ئەو چيه بهري ته دايه هندی کو تو شرکي ب خودايي خو بکهی يی کو پيتشى بوو ته شوکرا وی کربا.

وجوهيا خودی ب چريکي سالوخه تا:

خودايي مهزن بهرسقا وان دا، خودايي مهزن دييژيت: (وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ ... (٦٤) المائدة.

خودی پيغه مبهري خو ب هندهک کرپيتييين جوهييان - يين وان د ناقبهرا خو دا قه دشارتن - ناگه هدار دکهت، دهمی وان گوئی: دهستی خودی ژ کرنا خيران يی گرتييه، وئو د دهرحهقا مه دا يی چريکه رزقي نادهته مه، ئەفه ل وی دهمی هسکاتی وخه لا گه هشتييي، دهستين وان دگریدای بن، يه عنی: ژ کرنا خيران، و ژ بهر گوئنا وان خودی ئەو ژ رهحما خو دهرپخستن. ومهسه له وهسا نينه وهکی وان ژ دره و د دهرحهقا خودايي خو دا گوئی، بهلکی ههر دو دهستين وی دقه کرينه ونائينه گرتن، وکەس نينه وی ژ دانا رزقي مهنعه بکهت، يی مهرد ئەوه، وهکی حیکمهت بخوازت ومفایي بهنيان تیدا بت ئەو رزقي ددهت. وئەف نايه ته هندی دگه هينت کو سالوخه تی هه بوونا دو دهستان بو خودی ههيه ب رهنگه کی بابهتی وی بت، يی چاوانی وتهشبيه بو بيته کرن.

دهه: يي كتابا خودي بخوينيت دي حق و ماني خودي ل سهر خو زانيت.

خودايي مهزن ديڙيت: (وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ) (٥٦)
الذاريات.

ومن تهجنه ومروؤف نه تافراندينه ويڙمه بهر بو وان نه هنارتينه ته گهر ژ بهر
ئارمانجه كا مهزن نه بت، كو نهو په رستنا من بكن.

و عَنْ أَبِي إِسْحَاقَ ، عَنْ عَمْرِو بْنِ مَيْمُونٍ ، عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ قَالَ :
كُنْتُ رِدْفَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى جِمَارٍ يُقَالُ لَهُ : عُفَيْرٌ ،
قَالَ : فَقَالَ : " يَا مُعَاذُ ، تَدْرِي مَا حَقُّ اللَّهِ عَلَى الْعِبَادِ ؟ وَمَا حَقُّ الْعِبَادِ
عَلَى اللَّهِ ؟ " قَالَ : قُلْتُ : اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ . قَالَ : " فَإِنَّ حَقَّ اللَّهِ عَلَى
الْعِبَادِ أَنْ يَعْبُدُوا اللَّهَ ، وَلَا يُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ، وَحَقُّ الْعِبَادِ عَلَى اللَّهِ عَزَّ
وَجَلَّ أَنْ لَا يُعَذِّبَ مَنْ لَا يُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا " . قَالَ : قُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ،
أَفَلَا أُبَشِّرُ النَّاسَ ؟ قَالَ : " لَا تُبَشِّرْهُمْ ، فَيَتَكَلَّبُوا " . البخاري: ٢٨٥٦
ومسلم: ٣٠.

ئانكو: موعاز كوري جهبلي گوت: نهز ل پشت پيڙمه بهري خودي بووم سلاق
لي بن ل سهر پشته كه ره كي دگوت: عوفه ير، گوت: فيجا گوت: نه ي موعاز تو
دزاني هقي خودي ل سهر عبدا چييه؟ و هقي عبدا ل سهر خودي چييه؟
گوت: من گوت: خودي و پيڙمه بهري وي چيتر دزانن. گوت: هندي هقي
خودي يه ل سهر عبدا نهوه په رستنا خودي بكت، چ شريكا بو چينه كهن،

وحقې عمدا ل سهر خودې پاک و بلند بت نموه وي عهزاب نهدهت يې چ شريکا بو چينه کهت، گوت: من گوت: نهی پيغمبهري خودې، نهري ما نهز مزگينيې نهدهمه خه لکی؟ گوت: مزگينيې نهده وان دي خو هيلنه ب هيثيا ويثه.

يې کيتابا خودې بخونيت دي زانيت واجبه نهو باوهريې ب قورئاني همي بينيت د نياسينا خودې دا:

خودايي مهزن ديژيت: (**وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ** ... (۱۱۹) ال عمران.

وهوين باوهريې ب همي کيتابين هاتينه خواري دئين وکيتابا وان ئیک ژ وانه، وئو باوهريې ب کيتابا هوهو نائين.

ويي گومان سه حابيان و تابعيين دويث وان هاتين ب قهنجي و چاکي باوهري ب همي قورئاني نينان وبقي چهندي گه هشتنه نياسينا خودې مهزن:

خودايي مهزن ديژيت: (**وَالرَّسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِ ؕ كُلٌّ مِّنْ
عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ** (۷) ال عمران.

ويين موکم د زانيني دا ديژن: مه باوهري ب قي قورئاني ههيه، نهو همي ژ نک خودايي مه و ل سهر نه زمانې پيغمبهري وي موحه ممدی سلافا لي بن

بو مه هاتييه، وئو تشتي نه ئاشكه را ژي ددانه د گهل يي ئاشكه را، وهما ئو ب دورستي د رامانان دگهن وييرا خو لي دئيننه فه بين خودان عه قله كي دورست بن.

و د هديسيديا يي هاتي: **مَنْ رَبُّكَ؟ فَيَقُولُ: رَبِّيَ اللَّهُ... وَمَا عِلْمُكَ؟ فَيَقُولُ: قَرَأْتُ كِتَابَ اللَّهِ، فَأَمَنْتُ بِهِ وَصَدَّقْتُ. فَيُنَادِي مُنَادٍ فِي السَّمَاءِ أَنْ صَدَقَ عَبْدِي.** رواه احمد ١٨٥٣٤.

ئانكو: دي بيژني، خودايي ته كيه؟ دي بيژيت: خودايي من ئه لاله، ... ودي بيژني ته چاوا زاني؟ دي بيژيت: من پهرتوكا خودي خانده، من باوهي پي ئينا و ب راست دهريخست، قيچا دي گازيكه رهك گزي كهت ل عسماني كو عهدي من راست گوت.

ويي كيتابا خودي بخونيت دي خه له تيا وان زانيت بين كو باوهريي بتني ب هندهك ژ كيتابي دينن.

خودايي مهزن ديژيت: **(أَفْتُمُونَن بِبَعْضِ الْكُتُبِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ... (٨٥) البقرة.**

چ كاره كي كرپته هوين دكهن دهمي هوين باوهريي ب هندهك ئه حكامين ته وراتي دئينن وكافريي ب هندهك دكهن!

قيچا هندهك ژ مؤسلمانا ژ نه هلي كه لامى.

باوهری ب هندهک ژ کیتابی ئینان د جیگیرکنا سالوخهتی نهفسی دا بو ئەلاهی ، و باوهری نه ئینان ب هندهک کیتابی د جیگیرکنا ناقتی خودی و تمامهتیا وان سالوخهتین ماین، کۆ قی چهندی ئەو نهچارکرن دان پینهدان و ئینکارا وان بکهن.

و هندهک ژ مؤسلمانا ژ ئەهلی کهلامی.

باوهری ب هندهک ژ کیتابی ئینان د جیگیرکنا ناقتی خودی دا ، و باوهری نه ئینان ب هندهک کیتابی د جیگیرکنا سالوخهتین خودی دا کۆ قی چهندی ئەو نهچارکرن دان پینهدان و ئینکارا وان بکهن.

و هندهکین دی ژ مؤسلمانا ژ ئەهلی کهلامی.

باوهری ب هندهک ژ کیتابی ئینان د جیگیرکنا ناقتی خودی دا ، و حهفت ژ سالوخهتین وی، و باوهری نه ئینان ب هندهک کیتابی د جیگیرکنا سالوخهتین خودی ییت مایین ، کۆ قی چهندی ئەو نهچارکرن تهئوبلهکا بی بهلگه ژ قورئان و سوننهتی بکهن.

ويي كيتابا خودي بخوينيت دي زانيت كو واجبه ديچوونا
 نايهتين موحكم (المحكّمات) هو نايهتيت قورناني نه ييت
 كو رامانيت وان د روهن و ناشكرا و پيدشي چو تهفسيرا
 نه بن (ژ قورنان و سوننه تي بكن د نياسينا خودي دا و
 هيلانا نايهتين مته شابه (هوين پتر ژ رامانه كي هين).

خودايي مهزن ديئزيت: (هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ
 أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَبِهَاتٌ ... (٧) ال عمران.

هو ب تنبيه يي قورنان بو ته ئينايه خوارى: هندك نايهت ژي د بنهجه
 ورامان ناشكهرانه، هون بناخه يي كيتابي يي كو ل ده مي ئالوزيبي دقيت لي
 زقرين بو بيته كرن، وهندك نايهت يي دي ژي نه دئاشكهرانه پتر ژ رامانه كي
 ژي دجت، ورامانا وان ناشكهرانا ب هتا هو نه ئينه دانان ب رهخ وان فه يين
 ناشكهرانا.

ويي كيتابا خودي بخوينيت دي خه له تيا وي كه سي زانيت
 يي ديچوونا مته شابه دكته ژ قورنان و سوننه تي د
 نياسينا خودي دا

خودايي مهزن ديئزيت: (فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَبَهَ مِنْهُ
 (٧) ال عمران.

قيجا خودانين مه ژييين نساخ وسهرداچووي، ژ بهر دلي وان يي خراب دويچوونا
 فان ثايه تين نه اشكه را دكهن.

و عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ : تَلَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 هَذِهِ الْآيَةَ : { هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ
 الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ
 ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرُّسُخُونَ فِي
 الْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَأَمَّنَّا بِهِ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ
 (٧)ال عمران. قَالَتْ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : " فَإِذَا
 رَأَيْتَ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ سَمَى اللَّهُ، فَاحْذَرُوهُمْ ".
 البخارى ٤٥٤٧ ومسلم ٢٦٦٥.

و ژكيسي دهيكامه عائشايي خودي ژي رازبيت گوت: پيغمبري خودي
 سلاف لي بن ئەف ثايه ته خاند: (هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ
 مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ
 فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا
 اللَّهُ وَالرُّسُخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَأَمَّنَّا بِهِ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ
 إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ (٧)

ئەو ب تنييه يي قورئان بو ته ئينايه خواري: هندهك ثايه ت ژي د بنهجه
 ورامان ئاشكهرانه، ئەون بناخه يي كيتابي يي كو ل ده مي ئالوزيبي دقيت لي

زقپين بو بيته كرن، وهندهك نايه تين دي ژي نه دئاشكه رانه پتر ژ رامانه كي ژي دچت، ورامانا وان ئاشكه را نابت هه تا هه وه نه ئينه دانان ب پرخ وان فه يين ئاشكه را، قيجا خودانين مه ژييين نساخ وسه رداچووي، ژ بهر دلي وان يي خراب دويچوونا فان نايه تين نه ئاشكه را دكهن، دا خه لكي به رزه كهن، ووان دسه ردا بهن، وهه وه رباداني ديخني دا خه لك ل دويف بوچوونين وان يين نه حه ق بچن. و ژ خودي پيغه تر كهس رامانا فان نايه تان نزانت. ويين موكم د زانيني دا ديژن: مه باوه ري ب قي قورئاني هه يه، هه وه مي ژ نك خودايي مه و ل سه ر نه زماني پيغه مبه ري وي موحه ممه دي سلاف لي بن بو مه هاتييه، وهه وتشي نه ئاشكه را ژي دداننه د گهل يي ئاشكه را، وهه ما هه ب دورستي د رامانا دگهن وييرا خو لي دئينه فه يين خودان عه قله كي دورست بن.

گوت: پيغه مبه ري خودي سلاف لي بن گوت: هه كه ته ديت ئيكي ل ديف نايه تين مته شابه دچيت هه فه ههون يين خودي گوتي ژ وان ئاگه دار بن. وهه لي كه لامی ل ديف مته شابه اچوون د نياسينا خودي دا و نه گه هشتني.

ويي كيتابا خودي بخوينيت دي خه له تيا وي كه سي زانيت يي ديچوونا پيئاني (قياسي) دكه ت د نياسينا خودي دا دگهل هه بوونا ده قي (نه صي):

خودایی مهزن دبیژیت: (**فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ** (۷۴) النحل.

وئه‌گه‌ر هه‌وه زانی کو سه‌نهم چو مفای ناگه‌هیننه هه‌وه، هوین -گه‌لی مرو‌فان- د په‌رستنی دا چو هه‌فکویفان بو خودی ژ چیکریین وی نه‌دانن و بو نه‌که‌نه هه‌فیشک. هندی خودییه دزانت هوین چ دکهن، وهوین د بی ئاگه‌هن هوین خه‌له‌تی ودویماهیا کاری خۆ نزانن.

وئهلای که‌لامی دیفچوونا قیاسی کرن د نیاسینا خودی دا دگهل هه‌بوونا ده‌قی ونه‌گه‌هشتنی.

وی کتابا خودی بخوینیت دی فه‌سادا (به‌تالی) پیفانا وی یی چیکه‌ر ب چیکری پیفای د نیاسینا خودی دا:

خودایی مهزن دبیژیت: (**لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ** (۱۱) الشوری.

تشته‌ک ژ چیکریین وی وه‌کی وی نینه، نه د ذاتی وی دا نه د ناف و سالو‌خه‌ت و کریارین وی دا؛ چونکی ناقین وی هه‌می دباشن، و سالو‌خه‌تین وی هه‌می دپیکه‌هاتی و مه‌زنن، ووی ب کریارین خۆ -بی هه‌فیشک- چیکریین خۆ

يېن مهزن هه می ئافراندينه، وئوه گوهدیږی بینه، تشتهک ژ گوټن وکریارین
به نییښ وی ل وی بهرزه نابت، وئو دی وان سهرا جزا دهت.

**وی کیتابا خودی بخوینیت دی خه له تیا وی که سی زانیت
یی دیچوونا رامانیت زمانی (المعاني اللغوية) دکهت د
نیاسینا خودی دا دگهل هه بوونا دهقی (نه صی):**

خودايي مهزن دبیژیت: (وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَأَحْذَرَهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ
بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ ... (٤٩) المائدة.

وتو دویکهفتنا دلچوونین وان نه که ئه وین حوکمی خو دیننه نک ته، وهشیار
به ئه و بهری ته ژ هنده کی ژ وی وهرنه گیږن یا خودی بو ته ئینایه خواری کو
تو کاری پی نه که ی.

وئهلې که لامی دیچوونا رامانیت زمانی (المعاني اللغوية) کرن د نیاسینا
خودی دا دگهل هه بوونا دهقی ونه گه هشتنی.

ويي كيتابا خودي بخوينيت دي زانيت كو هندی عقله
خودي د نياسيت نياسينهكا بهرفره هی ب ريكا پيغه مبهري
سلاف لي بن، چونكي خودي ژ وي غهبيي يه يا كو ب
هسته وهري (پيغه ستين) مروفي ديار نابيت ، بهلي ب
پيغه مبهراتي وپه يامي ديار وناشكرا دبيت.

خودايي مهزن دييژيت: (وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطَلِّعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِي
مِنْ رُسُلِهِ مَن يَشَاءُ فَنَامِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ
أَجْرٌ عَظِيمٌ (۱۷۹) ال عمران.

ونه ژ كاربنه جهيا خودييه -گه لي خودان باوهران- كو ټو هه وه ب وي تشتي
نه بهرچاڅ ژ كاري به نييځ خو يي ټو پي دزانت ټاگه هدار بكت، دا هوين
خودان باوهري ژ وان ژ منافقي قافيرن، بهلكي ټو ب گرفتاري وته نكاڅيان
وان ټاشكرا دكت، بهلي ژ پيغه مبهريځ خو خودي وي هلدبژيرت يي وي
بقيت، وټو هندهك غهيا كو د دلي وان منافقان دا هه ي ب ريكا وهحيي بو
وي پيغه مبهري دييژت.

و خودايي مهزن دييژيت: (عَلِمَ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَى غَيْبِهِ أَحَدًا (۲۶)
إِلَّا مَن أَرْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ
رَصَدًا (۲۷) الجن.

وئەو يى زانايە ب تىتى نەبەرچاق، وئەو كەسى ژ بەنيين خۆ ب غەببا خۆ
ئاگەهدار ناکەت. ئەو تى نەبت يى وى بۆ پيغەمبەرينيى ھلبژارتى وپى رازى
بووى، ئەو وى ب ھندەكى ژ غەببى ئاگەهدار دكەت، وئەو ل بەر دەستى وى
پيغەمبەرى و ل پشت وى ھندەك ملياکەتان دەنييرت دا ئەو وى ژ ئەجنان
بپاريزن؛ دا ئەو چو گووتان ژ وى نەدزن وبۆ خيقرانگان ببهن.

وصلی الله على نبينا محمد وعلى آله وصحبه وسلم.

والحمد لله أولاً وآخراً

۲۱ مۆھرەمى ۱۴۴۴ مشەختى

ز ۲۰۲۲ / ۸ / ۱۹

شيقان شىخەميرى

